

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
Манзарас авыл жирлегене Советы

РЕШЕНИЕ

15 июль 2019ел

КАРАР

№ 18

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
Манзарас авыл жирлегенең жирле үзидарэ органнарыны
законнар һәм норматив актлары үзгәрүе турында
мониторингын раслау турындагы нигезләмәсе

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл
жирлегенең жирле үзидарэ органнарының канунчылык һәм муниципаль
норматив-хокукий актлар буенча мониторингны уздыру эшен камилләштерү
максатыннан, Кукмара муниципаль районы Уставына таянып эш итеп, Кукмара
муниципаль район Манзарас авыл жирлегене Советы карар итә:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл
жирлегенең жирле үзидарэ органнарының законнарында һәм муниципаль
норматив актларында мониторинг үткөрү турында нигезләмәсен
расларга.
2. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл
жирлегенең жирле үзидарэ органнарына:
  - Үрләрнең ижади эшчәнлегендә шушы нигезләмәнең беренче пунктына
таянып эш итәргә;
  - Шушы нигезләмәне үтәү өчен җаваплы кешеләр билгеләргә;
  - Җаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазифа
аңлатмаларына тиешле үзгәрешләр кертү;
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми
порталында бастырып чыгарырга һәм махсус мәгълүмат стендларында
урнаштырырга.

Манзарас авыл
жирлегене башлыгы

Р.Г.Хәбибуллина

**Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
Манзарас авыл җирлегенең җирле үзидарә органнарының муниципаль
нормативүзгәрешләренә мониторинг үткәрү турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмә

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл җирлегенең җирле үзидарә органнарының канунчылык һәм муниципаль норматив-хокукый актлар буенча үзгәреш мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлары, җирле үзидарә органнары) җирле үзидарә органнары тарафыннан башкарылуы системалы, комплекслы һәм планлы эшне күз уңында тоту.
2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан башкарыла.
3. Җирле үзидарә органнары мониторингны уздырганда Кукмара муниципаль район Советы һәм Кукмара муниципаль Башкарма комитетының баш специалисты (юристы) белән берлектә эш алып баралар.
4. Мониторингны уздыру өчен җирле үзидарә органнарында җаваплы кеше билгеләнә.
5. Мониторинг уздыруның максатлары:
  - федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул ителүе, үзгәртелүе һәм аларның үз көчләрен югалткан дип саналуы;
  - муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, пробелларны бетерү;
  - хокукый җайга салуда кабатлаулары бетерү;
  - җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;
  - муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;
  - кирәге калмаган гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә эшләтүгә алынмаган муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләрен ачыклау; хокук куллану нәтижәләгән арттыру;
  - муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән киметүче факторларны ачыклау;
  - муниципаль актларның үтәлешенә җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;
  - нормалар билгеләү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү тора.
6. Мониторинг:
  - Федераль конституция, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;
  - Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;
  - Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;
  - Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл җирлеге Уставы, муниципаль актларын җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм

үзгәрешләрне бәяләүне үзәченә ала.

7. Мониторинг үткәрүне нигезләре булып :

Федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

муниципаль актларның хокукый жайга салынуын аерым өлкәләрдә куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы хакында гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шул исәптән түбүндәгеләрне үз эченә алган мөрәжәгатьләр тора:

муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе; билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәсе;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, халык тыңлаулары, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары үз компетенцияләренә кагылган мәсьәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ ашабашкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы); прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар үткәрү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары нигезендә кабул ителгән муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторинг үткәрүне гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен:

“Гарант” мәгълүмат системасына хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыklar хакында мәгълүмат керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенен «Региональ законнар

чыгаруаналитикасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасында муниципаль актларның законнарға туры килмәве турында мәгълүмат булуны тәэмин итүче мәгълүмати системаларының автоматлаштырылган сервислары(контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда) файдаланыла.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) үзгәртелешен яки көчен югалткан (гамәлдән чыгаруны) дип саналышын тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларның куллану практикасы турында мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантиялэнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләренең үтәлеше;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгелэнгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булуы;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы үз компетенциясе чикләрен үтәве;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булуы;

ижтимагый мөнәсәбәتلәрне хокукый жайга салуның тулылыгы;

хокук нормаларында коллизия;

юридик-техник характердагы хаталар булуы;

муниципаль актны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсе бозылуы;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануда бертөрле тәҗрибә булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәتلәргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кергән суд актлары булу (саны) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг йомгаклары буенча федераль һәм республика законнарында үзгәрешләр муниципаль актларга үзгәрешләр кертүне таләп иткән очракта жирле үзидарә органнары:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяҗы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәргүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшқуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкиллеке органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре, шулай ук Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгелэнгән срокларда каралырга тиешле прокурор күзәтчелегә актларыннан

гайре башка прокуратура мәгълүматы, торганда мониторинг алар кERGәннән соң 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очрақларда мониторинг үткәру нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очрақта, жирле үзидарә органнарының норма билгеләу эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен гамәлгә ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль актын кабул итү федераль һәм республика законнарының тиешле акты үзгәргәннән соң, ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә, 14 нче пунктның 3 нче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш.

16. Мониторинг үткәру өчен җаваплы затлар мониторинг нәтижәләре турында жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында һәр айның 5 нче числосыннан да калмыйча хисап тоталар.

16. 1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- мониторинг үткәру объекты турында мәгълүмат
- мониторинг үткәрүчеләр турында мәгълүмат
- мониторинг үткәру вакыты турында мәгълүмат
- хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәру нигезләре

16. 2. Мониторинг нәтижәләре турындагы хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турындагы мәгълүматны;
- муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару турындагы тәкъдимнәрне;
- тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнган башка нәтижәләренә һәм тәкъдимнәренә.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына законнар белән билгеләнган тәртиптә һәм срокларда кертү өчен җибәрелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар җибәрелә, анда тотылмый.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзер булырга мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткәру һәм хокукый иҗат итү эшчәнлегенә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру өчен персонал (шул исәптән дисциплинар) җаваплы, шулай ук муниципаль актларны хокукый җайга салу өлкәсендә жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен вакытында җавап бирәләр.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән, гражданның, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр кылган (гамәлләр кылмаган) өчен жирле үзидарә органнары җитәкчеләре законнар белән тәңгәлләктә җаваплы.